

TÍTOL VI

Del finançament de la Generalitat

CAPÍTOL I

Les finances de la Generalitat

Article 201. *Principis*

1. Les relacions d'ordre tributari i financer entre l'Estat i la Generalitat són regulades per la Constitució, per aquest Estatut i per la llei orgànica a què fa referència l'apartat tercer de l'article 157 de la Constitució.

2. El finançament de la Generalitat es regeix pels principis d'autonomia financera, coordinació, solidaritat i transparència en les relacions fiscals i financeres entre les administracions públiques, i també pels principis de suficiència de recursos, responsabilitat fiscal, equitat i lleialtat institucional entre les esmentades administracions.

3. El desenvolupament d'aquest títol correspon a la Comissió Mixta d'Afers Econòmics i Fiscals Estat - Generalitat.

4. D'acord amb l'article 138.2 de la Constitució, el finançament de la Generalitat no ha de comportar efectes discriminatoris envers Catalunya respecte a les altres comunitats autònomes. Aquest principi ha de respectar plenament els criteris de solidaritat que enuncia l'article 206 d'aquest Estatut.

Article 202. *Els recursos de la Generalitat*

1. La Generalitat disposa d'unes finances autònomes i dels recursos financers suficients per a afrontar l'exercici adequat del seu autogovern.

2. La Generalitat gaudeix de plena autonomia de despesa per tal de poder aplicar lliurement els seus recursos d'acord amb les directrius polítiques i socials determinades per les seves institucions d'autogovern.

3. Els recursos de les finances de la Generalitat són constituïts per:

a) Els rendiments dels seus impostos, taxes, contribucions especials i altres tributs propis.

b) El rendiment de tots els tributs estatals cedits, d'acord amb el que disposa l'article 201 d'aquest Estatut.

c) Els recàrrecs sobre els tributs estatals.

d) Els ingressos procedents del Fons de compensació interterritorial i d'altres assignacions establertes per la Constitució, si escau.

e) Altres transferències i assignacions amb càrrec als pressupostos generals de l'Estat.

f) Els ingressos per la percepció dels seus preus públics.

g) Els rendiments del patrimoni de la Generalitat.

h) Els ingressos de dret privat.

i) El producte d'emissió de deute i de les operacions de crèdit.

j) Els ingressos procedents de multes i sancions en l'àmbit de les seves competències.

k) Els recursos procedents de la Unió Europea i de programes comunitaris.

l) Qualsevol altre recurs que pugui establir-se en virtut del que disposen aquest Estatut i la Constitució.

Article 203. *Competències financeres*

1. La Generalitat té capacitat per a determinar el volum i la composició dels seus ingressos en l'àmbit de les seves competències financeres, i també per a fixar l'afectació dels seus recursos a les finalitats de despesa que decideixi lliurement.

2. La Generalitat participa en el rendiment dels tributs estatals cedits a Catalunya. A aquest efecte, aquests tributs tenen la consideració següent:

a) Tributs cedits totalment, que són aquells respecte als quals corresponen a la Generalitat la totalitat dels rendiments i la capacitat normativa.

b) Tributs cedits parcialment, que són aquells respecte als quals corresponen a la Generalitat una part dels rendiments i, si s'escau, la capacitat normativa.

3. En el marc de les competències de l'Estat i de la Unió Europea, l'exercici de la capacitat normativa a què fa referència l'apartat 2 inclou

la participació en la fixació del tipus impositiu, les exempcions, les reduccions i les bonificacions sobre la base imposable i les deduccions sobre la quota.

4. Corresponen a la Generalitat la gestió, la recaptació, la liquidació i la inspecció dels tributs estatals cedits totalment, i també aquestes funcions, en la mesura en què s'atribueixin, respecte als cedits parcialment, d'acord amb el que estableix l'article 204.

5. La Generalitat té competència per a establir, mitjançant una llei del Parlament, els seus tributs propis, sobre els quals té capacitat normativa.

6. L'exercici de la capacitat normativa en l'àmbit tributari, per part de la Generalitat, es basa en els principis d'equitat i d'eficiència. En la seva actuació tributària, la Generalitat promou la cohesió i el benestar socials, el progrés econòmic i la sostenibilitat mediambiental.

Article 204. *L'Agència Tributària de Catalunya*

1. La gestió, la recaptació, la liquidació i la inspecció de tots els tributs propis de la Generalitat de Catalunya, i també, per delegació de l'Estat, dels tributs estatals cedits totalment a la Generalitat, corresponen a l'Agència Tributària de Catalunya.

2. La gestió, la recaptació, la liquidació i la inspecció dels altres impostos de l'Estat recaptats a Catalunya corresponen a l'Administració tributària de l'Estat, sens perjudici de la delegació que la Generalitat en pugui rebre ni de la col·laboració que es pugui establir especialment quan ho exigeixi la naturalesa del tribut.

Per a desplegar el que determina el paràgraf anterior, s'ha de constituir, en el termini de dos anys, un consorci, o un ens equivalent, amb participació paritària de l'Agència Estatal d'Administració Tributària i de l'Agència Tributària de Catalunya. El Consorci es pot transformar en l'Administració tributària a Catalunya.

3. Les dues administracions tributàries han d'establir els mecanismes necessaris per a permetre la presentació i la recepció a les oficines respectives de les declaracions i la resta de documentació amb transcendència tributària que hagin de produir efectes davant l'altra administració, amb vista a facilitar el compliment de les obligacions tributàries dels contribuents.

La Generalitat participa, en la forma que es determini, en els ens o organismes tributaris de l'Estat responsables de la gestió, la recaptació, la liquidació i la inspecció dels tributs estatals cedits parcialment.

4. L'Agència Tributària de Catalunya s'ha de crear per llei del Parlament i disposa de plena capacitat i atribucions per a l'organització i l'exercici de les funcions a què fa referència l'apartat 1.

5. L'Agència Tributària de Catalunya pot exercir per delegació dels municipis les funcions de gestió tributària amb relació als tributs locals.

Article 205. *Òrgans economicoadministratius*

La Generalitat ha d'assumir, per mitjà dels seus propis òrgans economicoadministratius, la revisió per la via administrativa de les reclamacions que els contribuents puguin interposar contra els actes de gestió tributària dictats per l'Agència Tributària de Catalunya.

Tot això, sens perjudici de les competències que en matèria d'unificació de criteri corresponen a l'Administració General de l'Estat.

A aquests efectes, la Generalitat i l'Administració General de l'Estat poden també acordar els mecanismes de cooperació que siguin necessaris per a l'exercici adequat de les funcions de revisió per la via economicoadministrativa.

Article 206. *Participació en el rendiment dels tributs estatals i mecanismes d'anivellament i de solidaritat*

1. El nivell de recursos financers de què disposi la Generalitat per a finançar els seus serveis i les seves competències s'ha de basar en criteris de necessitats de despesa i ha de tenir en compte la seva capacitat fiscal, entre altres criteris. A aquests efectes, els recursos de la Generalitat són, entre altres, els que deriven dels seus ingressos tributaris, ajustats a l'alça o a la baixa en funció de la seva participació en els mecanismes d'anivellament i de solidaritat.

2. La Generalitat participa en el rendiment dels tributs estatals cedits. El percentatge de participació s'estableix tenint en compte els seus serveis i les seves competències.

3. Els recursos financers de què disposi la Generalitat es poden ajustar perquè el sistema estatal de finançament disposi de recursos suficients per a garantir l'anivellament i la solidaritat a les altres comunitats autònomes, a fi que els serveis d'educació, de sanitat i altres serveis socials essencials de l'estat del benestar prestats pels diferents governs autonòmics puguin assolir nivells similars al conjunt de l'Estat, **sempre que portin a terme un esforç fiscal també similar**.³⁹ De la mateixa manera, la Generalitat rep recursos, si escau, dels mecanismes d'anivellament i de solidaritat. Els nivells esmentats són fixats per l'Estat.

4. La determinació dels mecanismes d'anivellament i de solidaritat s'ha de fer d'acord amb el principi de transparència, i se n'ha d'avaluar el resultat quinquennalment.

[5. L'Estat ha de garantir que l'aplicació dels mecanismes d'anivellament no alteri en cap cas la posició de Catalunya en l'ordenació de rendes *per capita* entre les comunitats autònomes abans de l'anivellament.]⁴⁰

6. S'ha de tenir en compte, com a variable bàsica per a determinar les necessitats de despesa a què fa referència l'apartat 1, la població, rectificada pels costos diferencials i per variables demogràfiques, en particular per un factor de correcció establert en funció del percentatge de població immigrant. Així mateix, s'han de tenir en compte la densitat de població, la dimensió dels nuclis urbans i la població en situació d'exclusió social.

Article 207. *El tractament fiscal*

La Generalitat gaudeix del tractament fiscal que les lleis estableixen per a l'Estat en els impostos estatals.

Article 208. *Actualització del finançament*

1. L'Estat i la Generalitat han d'actualitzar quinquennalment el sistema de finançament, tenint en compte l'evolució del conjunt de

39. Aquest incís és inconstitucional i nul d'acord amb la STC 31/2010, del 28 de juny.

40. Aquest apartat és constitucional interpretat en els termes establerts pel FJ 134 de la STC 3/2010, del 28 de juny, pel FJ 6 de la STC 48/2010, del 9 de setembre, i pel FJ 11 de la STC 138/2010, del 16 de desembre.

recursos públics disponibles i la de les necessitats de despesa de les diferents administracions.

Aquesta actualització s'ha d'efectuar sens perjudici del seguiment i, eventualment, la posada al dia de les variables bàsiques emprades per a la determinació dels recursos proporcionats pel sistema de finançament.

2. L'actualització a què fa referència l'apartat 1 ha d'ésser aprovada per la Comissió Mixta d'Afers Econòmics i Fiscals Estat - Generalitat.

Article 209. *Lleialtat institucional*

1. D'acord amb el principi de lleialtat institucional, s'ha de valorar l'impacte financer, positiu o negatiu, que les disposicions generals aprovades per l'Estat tinguin sobre la Generalitat o les aprovades per la Generalitat tinguin sobre l'Estat, en un període de temps determinat, en forma d'una variació de les necessitats de despesa o de la capacitat fiscal, a fi d'establir els mecanismes d'ajustament necessaris.

2. Les dues administracions s'han de facilitar mútuament l'accés a la informació estadística i de gestió que sigui necessària per a exercir millor les competències respectives, en un marc de cooperació i transparència.

Article 210. *La Comissió Mixta d'Afers Econòmics i Fiscals Estat - Generalitat*

[1. La Comissió Mixta d'Afers Econòmics i Fiscals Estat - Generalitat és l'òrgan bilateral de relació entre l'Administració de l'Estat i la Generalitat en l'àmbit del finançament autonòmic. Li corresponen la concreció, l'aplicació, l'actualització i el seguiment del sistema de finançament, i també la canalització del conjunt de relacions fiscals i financeres de la Generalitat i l'Estat. És integrada per un nombre igual de representants de l'Estat i de la Generalitat. La presidència d'aquesta Comissió Mixta és exercida de manera rotatòria entre les dues parts en torns d'un any.

La Comissió adopta el seu reglament intern i de funcionament per acord entre les dues delegacions. La Comissió Mixta d'Afers Econòmics i Fiscals Estat - Generalitat exerceix les seves funcions sens

perjudici dels acords subscrits pel Govern de Catalunya en aquesta matèria en institucions i organismes de caràcter multilateral.]]⁴¹

2. Correspon a la Comissió Mixta d'Afers Econòmics i Fiscals Estat - Generalitat:

[a) Acordar l'abast i les condicions de la cessió de tributs de titularitat estatal i, especialment, els percentatges de participació en el rendiment dels tributs estatals cedits parcialment a què fa referència l'article 206, i també fer-ne la revisió quinquennal.

b) Acordar la contribució a la solidaritat i als mecanismes d'anivellament a què fa referència l'article 206.]]⁴²

c) Establir els mecanismes de col·laboració entre l'Administració tributària de Catalunya i l'Administració tributària de l'Estat als quals fa referència l'article 204, i també els criteris de coordinació i d'harmonització fiscal d'acord amb les característiques o la naturalesa dels tributs cedits.

[d) Negociar el percentatge de participació de Catalunya en la distribució territorial dels fons estructurals europeus.]]⁴²

e) Aplicar els mecanismes d'actualització que estableix l'article 208.

f) Acordar la valoració dels traspassos de serveis de l'Estat a la Generalitat.

g) Establir els mecanismes de col·laboració entre la Generalitat i l'Administració de l'Estat que siguin necessaris per a l'exercici adequat de les funcions de revisió per la via economicoadministrativa a què fa referència l'article 205.

h) Acordar els mecanismes de col·laboració entre la Generalitat i l'Administració General de l'Estat per a l'exercici de les funcions en matèria cadastral a què fa referència l'article 221.

41. Aquest apartat és constitucional interpretat en els termes establerts pel FJ 135 de la STC 31/2010, del 28 de juny, pel FJ 6 de la STC 48/2010, del 9 de setembre, pel FJ 10 de la STC 137/2010, del 16 de desembre, i pel FJ 2 de la STC 138/2010, del 16 de desembre.

42. Les lletres *a*, *b* i *d* són constitucionals interpretades en els termes establerts pel FJ 135 de la STC 31/2010, del 28 de juny, pel FJ 6 de la STC 48/2010, del 9 de setembre, pel FJ 10 de la STC 137/2010, del 16 de desembre, i pel FJ 2 de la STC 138/2010, del 16 de desembre.

3. D'acord amb el que estableix l'article 209, la Comissió Mixta d'Afers Econòmics i Fiscals Estat - Generalitat ha de proposar les mesures de cooperació necessàries per a garantir l'equilibri del sistema de finançament que estableix aquest títol quan pugui ésser alterat per decisions legislatives estatals o de la Unió Europea.

4. La part catalana de la Comissió Mixta d'Afers Econòmics i Fiscals Estat - Generalitat ret comptes al Parlament sobre el compliment dels preceptes d'aquest capítol.

CAPÍTOL II

El pressupost de la Generalitat

Article 211. *Competències de la Generalitat*

La Generalitat té competència exclusiva per a ordenar i regular les seves finances.

Article 212. *El pressupost de la Generalitat*

El pressupost de la Generalitat té caràcter anual, és únic i inclou totes les despeses i tots els ingressos de la Generalitat, i també els dels organismes, les institucions i les empreses que en depenen. Correspon al Govern d'elaborar i executar el pressupost, i al Parlament, d'examinar-lo, esmenar-lo, aprovar-lo i controlar-lo. La llei de pressupostos no pot crear tributs, però pot modificar-ne si una llei tributària substantiva així ho estableix.

Article 213. *Recurs a l'endeutament*

1. La Generalitat pot recórrer a l'endeutament i emetre deute públic per a finançar despeses d'inversió dins els límits que la mateixa Generalitat determini i respectant els principis generals i la normativa estatal.

2. Els títols emesos tenen a tots els efectes la consideració de fons públics i gaudeixen dels mateixos beneficis i condicions que els que emet l'Estat.

Article 214. *Estabilitat pressupostària*

Correspon a la Generalitat l'establiment dels límits i les condicions per a assolir els objectius d'estabilitat pressupostària dins els principis i la normativa de l'Estat i de la Unió Europea.

Article 215. *El patrimoni de la Generalitat*

1. El patrimoni de la Generalitat és integrat pels béns i els drets dels quals és titular i pels que adquireixi per qualsevol títol jurídic.
2. Una llei del Parlament ha de regular l'administració, la defensa i la conservació del patrimoni de la Generalitat.

Article 216. *Empreses públiques*

La Generalitat pot constituir empreses públiques per a complir les funcions que són de la seva competència, d'acord amb el que estableixen les lleis del Parlament.

CAPÍTOL III

Les finances dels governs locals

Article 217. *Principis rectors*

Les finances locals es regeixen pels principis de suficiència de recursos, equitat, autonomia i responsabilitat fiscal. La Generalitat vetlla pel compliment d'aquests principis.

Article 218. *Autonomia i competències financeres*

1. Els governs locals tenen autonomia pressupostària i de despesa en l'aplicació de llurs recursos, incloent-hi les participacions que perceben a càrrec dels pressupostos d'altres administracions públiques, dels quals poden disposar lliurement en l'exercici de llurs competències.

2. La Generalitat té competència, en el marc establert per la Constitució i per la normativa de l'Estat, en matèria de finançament local. Aquesta competència **pot incloure la capacitat legislativa per a establir i regular els tributs propis dels governs locals i**⁴³ inclou la capacitat per a fixar els criteris de distribució de les participacions a càrrec del pressupost de la Generalitat.

3. Els governs locals tenen capacitat per a regular llurs pròpies finances en el marc de les lleis. Aquesta capacitat inclou la potestat de

43. Aquest incís és inconstitucional d'acord amb la STC 31/2010, del 28 de juny.

fixar la quota o el tipus dels tributs locals, i també les bonificacions i les exempcions, dins els límits que estableixen les lleis.

4. Correspon als governs locals, en el marc que estableix la normativa reguladora del sistema tributari local, la competència per a gestionar, recaptar i inspeccionar llurs tributs, sens perjudici que la puguin delegar a la Generalitat i que puguin participar en l'Agència Tributària de Catalunya.

5. Correspon a la Generalitat l'exercici de la tutela financera sobre els governs locals, respectant l'autonomia que els reconeix la Constitució.

Article 219. *Suficiència de recursos*

1. La Generalitat ha d'establir un fons de cooperació local destinat als governs locals. El fons, de caràcter incondicionat, s'ha de dotar a partir de tots els ingressos tributaris de la Generalitat i s'ha de regular per mitjà d'una llei del Parlament.

Addicionalment, la Generalitat pot establir programes de col·laboració financera específica per a matèries concretes.

2. Els ingressos dels governs locals consistents en participacions en tributs i en subvencions incondicionades estatals són percebuts per mitjà de la Generalitat, que els ha de distribuir d'acord amb el que disposi la llei de finances locals de Catalunya, l'aprovació de la qual requereix una majoria de tres cinquenes parts, i respectant els criteris que fixi la legislació de l'Estat en aquesta matèria. En el cas de les subvencions incondicionades, aquests criteris han de permetre que el Parlament pugui incidir en la distribució dels recursos amb l'objectiu d'atendre la singularitat del sistema institucional de Catalunya a què fa referència l'article 5 d'aquest Estatut.

3. Es garanteixen als governs locals els recursos suficients per a afrontar la prestació dels serveis la titularitat o la gestió dels quals se'ls traspassi o se'ls delegui. Tota nova atribució de competències ha d'anar acompanyada de l'assignació dels recursos suplementaris necessaris per a finançar-les correctament, de manera que es tinguin en compte el finançament del cost total i efectiu dels serveis traspassats. El compliment d'aquest principi és una condició necessària perquè entri en vigor la transferència o la delegació de la competència. A aquest

efecte, es poden establir diverses formes de finançament, incloent-hi la participació en els recursos de les finances de la Generalitat o, si escau, de l'Estat.

4. La distribució de recursos procedents de subvencions incondicionades o de participacions genèriques en impostos s'ha de portar a terme tenint en compte la capacitat fiscal i les necessitats de despesa dels governs locals i garantint-ne en tot cas la suficiència.

5. La distribució dels recursos entre els governs locals no pot comportar en cap cas una minoració dels recursos obtinguts per cadascun d'aquests, segons els criteris utilitzats en l'exercici anterior a l'entrada en vigor dels preceptes d'aquest Estatut.

Article 220. *Llei de finances locals*

1. El Parlament ha d'aprovar la seva pròpia llei de finances locals per a desplegar els principis i les disposicions que estableix aquest capítol.

2. Les facultats en matèria de finances locals que aquest capítol atribueix a la Generalitat s'han d'exercir amb respecte a l'autonomia local i escoltat el Consell de Governos Locals, que estableix l'article 85.

Article 221. *El cadastre*

L'Administració General de l'Estat i la Generalitat han d'establir les vies de col·laboració necessàries per a assegurar la participació de la Generalitat en les decisions i l'intercanvi d'informació que calguin per a l'exercici de les seves competències.

Així mateix, s'han d'establir formes de gestió consorciada del cadastre entre l'Estat, la Generalitat i els municipis, d'acord amb el que disposi la normativa de l'Estat i de manera que es garanteixin la plena disponibilitat de les bases de dades per a totes les administracions i la unitat de la informació.